

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. De editione vulgata, ejusque in Ecclesia autoritate,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

seorsim totam Scripturam ipsdem verbis reddi-
tam; & se apud Alexandriam vestigia cellularum
vidisse testatur. Idem asserunt Irenæus lib. 3. cap.
35. Clemens Alexandrinus lib. 1. Stromatum,
Cyrillus Catechesi 4. & alij. Sed repugnat Hiero-
nymus lib. 2. contra Rufinum, & in præfa-
tione tam in Pentateuchum, quam in libros Pa-
ralipomenon, ubi aperte dicit hanc historiam:
*Nescio (inquit) quis primus author Alexandria
septuaginta cellulas mendacio suo struxerit.* Itaque
existimat D. Hieronymus, septuaginta duos In-
terpretes in eadem Basilica sedentes, & inter se
conferentes, Scripturam transulisse. Sed quid-
quid sit de hoc, concedunt omnes, hanc versio-
nem non sine speciali Dei assistentia factam esse,
tum propter admirabilem eorum consensionem,
tum etiam quia integrum opus, brevissimo tem-
pore, nimirum septuaginta duorum dierum spa-
tio, perfectum: quæ duo erant difficilia, imò
ipsa consensio moraliter erat impossibilis, nisi à
Deo ipso directi & gubernati fuissent; unde Au-
gustinus lib. 2. de doctrina Christiana cap. 7. uni-
formem hanc consensionem, tanquam miracu-
losam, & opus dexteræ Excelsi commendat.

13. Præter Græcam septuaginta seniorum transla-
tionem, plures aliæ tam veteris quam novi testa-
menti, post Christi adventum, fuerunt factæ,
Græco etiam idiomate; cum enim septuaginta
Interpretum editio corrumperet & vitari cœpisset,
partim negligentia librorum, partim malicia
hominum, Aquila, Symmachus, & Theodo-
tion, licet alias homines hæretici essent, novas
utriusque testamenti de Hebræo in Græcum
translationes edidit, in quibus in odium Chri-
stiani nominis multa perperam addiderunt, ut
testatur Chrysostomus homil. 5. in Matth. &
Hieronymus Epist. 89. ad Augustinum. Deinde
corruptam Septuaginta editionem emendavit
Origenes multis ex Theodotione admixtis; As-
tericis, seu signo radiantis stellæ, designans quæ
minus essent; obelis verò, seu virgulis, quæ ex
superfluo viderentur appositæ. Post Origenem
verò etiam emendavit editionem Septuaginta
Lucianus Martyr, ejusque editio Lucianæ vo-
cata est, à sui Authoris nomine, eaque usæ sunt
omnes Ecclesiæ à Constantinopoli ad Antio-
chiam usque, ut testatur Hieronymus præfat. in
libros Paralip. cujus verba infra referemus. Et
in præfatione ad Psalterium ait ipsam sanctissimi
Martyris manibus descriptam, repertam fuisse
Nicomediæ in quadam turri à Judæis calce illi-
tam, quod Athanasius dicit contigisse sub Con-
stantino Imperatore. Tandem Hefychius Mo-
nachus, & in Palæstina multorum Monachorum
pater, qui Hilarioni, Sanctissimo Eremitæ, ar-
ctissimo amoris vinculo junctus fuit; cum Græcæ
linguæ peritissimus esset, & divinarum Scriptura-
rum lector assiduus, novam Græcam transla-
tionem totius Scripturæ publicavit, partim à se de
septuaginta Interpretibus in veteri testamento
emendatam, partim verò propriâ industriâ in no-
vo testamento, ad antiquam fidem restitutam.
Harum editionum mentionem fecit Hierony-
mus præfat. in lib. Paralipom. ubi hæc scribit:
*Alexandria & Egyptus in Septuaginta suis He-
schium laudant auctorem. Constantinopolis usque
ad Antiochiam, Luciani Martyris exemplaria
probat. Media inter has provincie, Palæstinos Co-
dices legunt, quos ab Origene elaboratos, Eusebius
& Pamphilus vulgarunt; totusque orbis hac inter
se trifaria varietate compugnatur.*

Tom. IV.

§. V.

De editione vulgata, ejusque in Ecclesia.
authoritate.

UT habuerunt Hebræi suâ linguâ Sacram
Scripturam, Græci quoque suâ testamentum
vetus, ex versione Septuaginta Interpretum, &
testamenti novi ipsos primos fontes; æquum
erat, ut Latina Ecclesia, in qua est sedes Petri, &
in qua perpetuò fides Christiana mansura est,
suâ etiam linguâ eandem haberet Scripturam;
quare innumerabiles olim fuisse Latinas illius
editiones, testatur D. Hieronymus præfatione
in Josué, & D. Augustinus lib. 2. de doctrina
Christiana cap. 11. Sed inter illas duplex fuit vul-
gata, quæ maximæ fuit authoritatis in Ecclesia.
Una vetus, cujus Author ignoratur, fuitque an-
te Hieronymum, & ipsam S. Augustinus libro
citato cap. 15. Italiam vocat. Alia nova, facta ab
ipso Hieronymo, qui jussu Damasi Papæ, vetus
testamentum ex Hebræo in Latinum transtulit,
& novum testamentum Græcæ fidei reddidit. Hæ
tamen duæ vulgatæ editiones Latinæ, vetus &
nova, etiam tempore procedente, contentionum
materiam subministrarunt, dum unaquæque suos
factores habebat; nam illa antiqua, seu Itala,
apud Augustinum citatum melior judicabatur:
Isidorus verò lib. 6. Ethimol. cap. 6. Hieronymi
versionem cæteris anteposuit. Unde post S. Gre-
gorij tempora, ex illis duabus vulgatis, veteri &
nova, una conflata est ad communem Ecclesiæ
usum, quæ vulgata communis dicta est; non
quod in singulis libris utraque versio permixta
sit, sed quia in ea aliqui Scripturæ libri, nempe
Pentateuchum, Josué, Ruth, Regum, Paralip-
omenon, Tobias, Judith, Esther, Esdras,
Prophetæ omnes, Canticum Canticorum, Pro-
verbia, Ecclesiastes, & Job, leguntur, sicut
Hieronymus ex Hebræo in Latinum illos tran-
stulit: alij verò libri veteris testamenti, non ex
versione D. Hieronymi, sed ex antiqua translatio-
ne ante ipsum, cujus author ignoratur, & quæ ab
Augustino Itala vocatur, desumpti sunt. Psalte-
rium etiam vulgatæ editionis Latinæ, non est il-
lud quod D. Hieronymus transtulit ex Hebræo,
neque illud quod transtulit ex versione Græcæ
septuaginta Interpretum, sed illud quod ipse
emendavit, translatum ab antiquo Interprete ex
editione Sancti Luciani Martyris. Demum tes-
tamentum novum vulgatæ editionis, totum nunc
legitur secundum veterem editionem, quam ta-
men D. Hieronymus emendavit; constat enim
Hieronymum emendasse novum testamentum,
jussu Damasi Summi Pontificis, ex præfatione
ejus in Evangelia, & ejus emendationem fuisse
ab Ecclesia receptam, & valde placuisse homini-
bus doctis & pijs ejus temporis, ut intelligi po-
test ex Epistola 10. Augustini ad Hieronymum.

15. Ex his faciliè intelliges, editionem vulgatam
maximæ esse in Ecclesia authoritatis; ut enim
jam ostendimus, ea partim constat ex versione illa
antiqua communi, quam S. Augustinus libro 2.
de Doctrina Christiana cap. 15. Italiam vocat,
asseritque Latinis omnibus editionibus, quæ
plurimæ circumferebantur, præferendam esse,
quod esset (ut ipse loquitur) verborum tenacior,
cum perspicuitate sententiæ: partim ex translatione
& emendatione D. Hieronymi, cujus multa ex-
tant SS. Patrum egregia testimonia: Augustinus
enim libro 8. de Civit. Dei cap. 43. sic ait: *Non
defuit temporibus nostris Presbyter Hieronymus.*

II ij

homo doctissimus, & trium linguarum peritissimus, qui ex Hebraeo in Latinum divinas Scripturas convertit, cuius tantum litterarum laborem Hebraei fatentur esse veracem. Eundem S. Gregorius lib. 20. Moral. cap. 24. ita prædicat, ut ejus translationem, quam novam appellat, ex Hebraeo eloquio cuncta verius transdidisse dicat, atque idcirco dignissimam esse cui fides in omnibus habeatur. Sanctus quoque Isidorus lib. 6. Etymol. cap. 5. Presbyter (inquit) Hieronymus, trium linguarum peritissimus, ex Hebraeo in Latinum eloquium, divinas Scripturas convertit, eloquenterque transfudit, cuius interpretatio merito cæteris anteponitur. Unde Sophronius, vir eruditissimus, S. Hieronymi translationem, non Latinis modo, sed etiam Græcis valde probari animadvertens, tanti eam fecit, ut Psalterium & Prophetas ex Hieronymi versione, in Græcum eleganti sermone transtulerit, & Damasus Papa voluit illam in communem Ecclesiæ usum introduci, ut refert Platina in ejus vita. Merito igitur Concilium Tridentinum sessione 4. speciali decreto vulgata editionem, ut authenticam habendam esse declaravit, his verbis: *Sacrosancta Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum librorum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit & declarat, ut hæc ipsa vetus & vulgata editio, quæ longo tot seculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus, pro authentica habeatur, & ut nemo eam rejicere, quovis prætextu audeat & presumat.*

16. Hiæ colliges, Scripturam Sacram vulgatæ editionis, esse regulam fidei infallibilem, non verò textum Hebræicum, quem nunc habemus, aut versionem septuaginta Interpretum.

Prima pars patet, Scriptura enim Canonica est infallibilis regula fidei; cum enim sit inspirata & dictata à Spiritu Sancto, necessariò vera est in omni sensu, quem Spiritus Sanctus intenderit; unde Christus ipse Joan. 5. Judæos ad eam provocat, dicens: *Scrutamini Scripturas, illæ sunt quæ testimonium perhibent de me.* Et Augustinus libro 2. contra Donatistas cap. 6. *Non asseramus* (inquit) *stateras dolosas, ubi appendamus quod volumus, pro arbitrio nostro, dicentes hoc grave, hoc leve est, sed asseramus divinam stateram de Scripturis Sacris, tanquam de thesauris Dominicis, & in illa quid sit gravius appendamus; imò non appendamus, sed à Domino appensa recognoscamus.* Sed Scriptura Sacra vulgatæ editionis, authentica & canonica est, ut definivit Tridentinum: Ergo illa est infallibilis regula fidei.

17. Secunda verò pars suadetur: Nam licet textus Hebræicus veteris testamenti, fuerit quidem initio plane divinus & authenticus, quia Hebræis Hebræicè primùm & originaliter traditus fuit, ab iisque ad Græcos & Latinos derivatus, manseritque integer & authenticus, usque ad Christi tempora & Apostolorum, qui passim Hebræos Scripturas citantes, nunquam admonent de corruptione; imò & usque ad tempora Hieronymi (communiter saltem) qui ex Hebraeo Scripturam vertit, ut sapiens ipse testatur, & speciatim in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum: At nunc certum est non esse divinum & authenticum, absolute & universaliter, ob varias corruptiones & depravationes, quæ in eo factæ sunt. Nam Biblia fuerunt punctis à Judæis vitata, id est pun-

ctorum, quæ apud Hebræos sunt loco vocalium, additione perperam facta à Rabbini infidelibus, & Spiritu Sancto destituti, ac ne inter se quidem contentientibus, anno post Christum natum 514. Deinde inscitia linguæ Hebræicæ, quæ à multo tempore non adeo fuit communis, & affinitas summa quarundam litterarum Hebræicarum, causa fuit cur aliæ pro aliis litteræ substituerentur, & interdum duæ dictiones in unam conjungerentur, aut in duas una divideretur, cum magna sensus variatione, ut multis exemplis ostendunt Genebrardus in Psal. 4. Galatinus libro 1. de Arcanis cap. 8. & alij.

Probatum etiam tertia pars, quæ asserit versionem Septuaginta quam nunc habemus, non esse regulam infallibilem fidei; licet enim cum primùm talis versio ab illis edita est, fuerit Scriptura Canonica, modò tamen authentica non est, quia in multis fuit vitata & corrupta, ut variis exemplis probat Hieronymus Jonæ 3. Et licet primùm emendata fuerit à Cardinali Ximeno Hispano Compluti, & postea Romæ à Sixto V. operâ quorundam Cardinalium, & doctissimorum hominum; non fuit tamen per istas emendationes ad integram suam puritatem restituta: unde Sixtus nullum edidit decretum, quo illam editionem authenticam esse declararet: Ergo licet illa magnæ sit autoritatis in Ecclesia, non est tamen regula infallibilis fidei, sicut vulgata editio.

S. VI.

Explicantur quedam antilogiæ seu contradictiones apparentes, quæ in variis Scripturæ locis reperiuntur.

Hæretici ut Scripturæ Sacræ autoritatem & infallibilitatem eludant, eamque non esse fidei nostræ infallibilem regulam suadeant, obijciunt quedam Scripturæ loca, quæ videntur esse contradictoria, atque adeo falsa ex aliqua parte; duorum enim contradictoriorum, unum est verum & alterum falsum. Hujusmodi sunt quæ sequuntur: Genesis 1. dicitur, Deum sex diebus mundum creasse: At Eccles. 18. asseritur ipsum simul omnia creasse: *Qui vivit in æternum, creavit omnia simul.* Item Genes. 1. dicitur quod lux creata fuit in prima die: quod etiam apparet falsum, quia lux creata fuit cum Sole, cujus productio dicitur facta quartâ die. Ibidem etiam cap. 32. Jacob Patriarcha sic ait: *Vidi Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima mea.* & tamen Exodi 20. Deus sic loquitur: *Non videbit me homo & viveret.* Eodem capite protestatur Deus se visitare iniquitatem patrum in filios, usque in tertiam generationem; cujus contrarium asseritur Ezechiel. 18. *Filius non portabit iniquitatem patris.* Præterea 3. Regum 8. dicitur quod in arca nihil aliud erat, nisi tabulæ testamenti; & tamen Apostolus ad Hebræos 9. affirmat quod etiam erat ibi manna, & virga Aaron quæ fronderat. Ulterius Job cap. 7. suæ historię asserit se peccasse, nam alloquens Deum, sic ait: *Peccavi, quid faciam tibi o custos hominum?* contrariumque asserit cap. 27. dicens: *Neque enim reprehendit me cor meum in omni vita mea.* Dicitur etiam cap. 1. & 2. ejusdem libri: *In omnibus his non peccavi Job, nec stultum aliquid locutus est labijs suis;* & postea cap. 39. idem Job dicit de seipso: *Leviter locutus sum;* & infra: *Unum locutus, sum quod usinam non dixissem;* & cap. 42. *Inspiciem locutus sum.* In quibus locis apert-